

REDACTIE
en
ADMINISTRATIE
GENT
GARENPLAATS

Ongeteekende brieven
worden niet opgenomen

DE LANDBOUWER

ABONNEMENTSPRIJS :
VOOR ZES MAANDEN
75 Centiemen

AANKONDIGINGEN :
Prijs volgens Tarief
Voorop betaalbaar

Bijzonderlijk aan de Congo-dieverijen gewijd

DE CONGO

Landbouwers, houdt uw zakken
gereed! — Opgepast voor de
dieven! — De miljoenen dans.

WERKLIEDEN! PACHTERS!

Binnen eenige dagen zal er in de Kamers te Brussel eene gewichtige zaak in bespreking komen. Gij weet dat de koning niet alleen regeert over Belgenland, maar ook over den Congo, een groot land gelegen in Afrika.

Die Congo is zijnen persoonlijk eigen dom, maar aangezien hij er slechte zaken mede maakt, wil hij hem aan Belgeland opofferen.

Ons land zou dan even als Duitschland, en Engeland koloniën of overzeesche landen bezitten die van hier bestuurd worden.

Landbouwers koopt gij gaarne katten in zakken? Zoudt gij een paard kopen zonder het gezien en bereden te hebben? Neen niet waar? Gaat gij ons dien Congo op den nek laten leggen, zonder te weten wat er van de zaak is?

Luistert dan, wij gaan U zoo goed mogelijk trachten te zeggen wat de Congo is, waarom wij tegen zijne overname zijn, het gedrag der socialistische Kamerleden in deze zaak en waarom gij op uwe zakken moet passen.

De Waarheid over den Congo

Wat is de onafhankelijke Congostaat?

Het gebied van den Onafhankelijken Congostaat beslaat eene oppervlakte van 2,241,500 vierkante kilometers. Dat is 76 maal de grootte van geheel België, 4 maal de grootte van Frankrijk, 3 maal de grootte van den Franschen Congo, en 5 maal deze van Algerië.

Dit uitgestrekt grondgebied is bevolkt met ongeveer 30 miljoen inwoners, allen negers. De negers zijn verdeeld in twee klassen:

De eene, die men volgens hunne maatschappelijke stand, zou kunnen vergelijken aan onzen hooger burgerstand; en de slaven.

De eerste voeren oorlog onder elkander, terwijl de slaven het land bebouwen. De voornaamste voortbrengselen zijn manioc, rijst en bananen. Verder vindt men in het land, rood hout, een weinig palmolie, veel krokodillen en ivoor. Doch dit laatste is er thans bijna al uitgehaald.

De luchtgesteldheid is er voor Europeanen zeer ongezond. Er heerscht geheel het jaar door eene buitengewone hitte, die voor ons ras onuitstaanbaar is. En de koortsen maken er ongelooflijk veel slachtoffers en niet ten onrechte noemt men den Congo het groot kerkhof, om de vele Belgen die er reeds gestorven zijn.

Aardrijkskundige ligging.

De Onafhankelijke Congostaat grenst ten noorden aan Soudan, ten zuiden aan de Engelsche bezittingen; ten oosten aan Engelsch en Duitsch Afrika, ten westen aan den Franschen en Portugeeschen Congo.

Onze betrekkingen met Congo.

Hoe is ons land met den Congo in betrekking gekomen.

Ziehier hoe L. Defuisseaux, volksvertegenwoordiger, het ontstaan daarvan beschrijft in zijn boek: *De schanddaaden van het cinshiasstelzel*.

« In 1875 was de koning der Belgen » aan 'thoofd eener fortuin, geschat op 100 » miljoen, voortkomende van de erfenis » zijns vaders en de spaarcenten zijner » burgerlijke lijst; hij had daarenboven » even als al de prinsen van Orleans, » « duivelszakken », die hij op alle moge- » lijke wijze trachtte vol te krijgen.

« Hij hoorde dikwijls gewagen van de » fantastische fortuinen die de joodsche » bankiers en de groote Amerikaansche, » Engelsche en Hollandsche speculaters » hadden verwezentlijkt.

« Het woord milliardair klonk hem » aangenaam in 't oor.

« Hij wist dat Rothschild koning der » miljoenen was, en hij beelde zich in, » dat hij gemakkelijk eene fortuin zou » bijeenhoopen, even aanzienlijk als de » gene die een eenvoudige jood van Franc- » fort had weten te verwerven.

« Hij droomde, dank aan de honderd » miljoen waarvan hij bezitter was, en » met zijnen titel van koning, milliarden te kunnen winnen.

Kennismaking met Pinkofs.

« Te dien tijde maakt een man groot » gerucht in de hooge financiewereld, zoo » door de stoutheid zijner ondernemin- » gen, als door den wonderbaren voor- » spoed, die er de uitslag van was.

« Die man was M. Pinkofs, Hollandsch » senateur, hoofd der doctrinaire partij » van dit land en bestuurder eener uitge- » breide onderneming van in- en uitvoer in » Afrika.

« Pinkofs, als waardige mededinger van » Langrand-Dumonceau, had behendig » de politiek met de finance gemengd.

« Wanneer hij in 1875, in het paleis van » Laeken aan Leopold II werd voorge- » steld, was Pinkofs tot het toppunt zijner » welvaart geklommen.

« Hij werd ontvangen met dien geheim- » zinnigen eerbied dien men zeer rijke » menschen betuigt.

« Leopold II stelde er behagen in, hem » de rijkdommen van Afrika te hooren » opsommen; hij stelde hem vragen over » de voortbrengsten van ivoor, metalen » en edelgesteenten, die men zou kunnen » verkrijgen, in verwisseling van eenige » meters katoenen stof. »

Het is niet meer in het Oude Europa, — zegde de Hollandsche senateur, waar een pijnlijke strijd bestaat om eene vervallen nijverheid, en waar men zich een uitgeputten grond betwist, dat men voortaan groote fortuinen zal kunnen vergaren... Neen, het is in het geheimzinnige Afrika, nog maagd in al zijne schatten, bewoond door negers, die er de waarde niet van kennen, dat men de ontzaglijke rijkdommen moet gaan zoeken.

Eertijds schepte eene eenvoudige Engelsche handelsmaatschappij in Indië eene zoo machtige compagnie, dat zij een keizerrijk werd, niettegenstaande zij milliarden aan het oude Engeland uitbetaalde; welnu, Afrika, zal voor degenen die het de eersten exploiteeren, de bron van nog grooter rijkdommen zijn.

« Leopold II was overwonnen... De » Hollandsche senator, alsook zijn geas- » socieerde, M. Kerdyck, werden uitge- » noodigd hem in vertrouwen het rader- » werk dier ontzaglijke ondernemingen » bloot te leggen.

« Van dan af, sloot hij zich somtijds » uren en uren met deze twee mannen op, » omringd van landkaarten en aardkun- » dige kaarten, van metalen, ivoor, van » gouden staven, afkomstig, — zegde » men, — van het zwarte vasteland (1).

« Leopold twee stak groote kapitalen » in de ondernemingen van Pinkofs... Hij

(1) Die bijzonderheden heeft M. Kerdyck mij zelfvertrouwd.

» verkocht de aandelen en de eigendom- » men die hij in België had, en weldra » zag hij op den Oceaan het eerste schip » wegzeilen, dat hem schatten moest » terugbrengen. »

Pinkofs gevlucht.

« Wreede spotternij der fortuin! Ter » nauwernood had Leopold II zijne droo- » men van fantastische rijkdommen » gevormd en daar, eensklaps kondigt » men hem aan dat Pinkofs gevlucht was » naar Amerika waar hij zich door zijn » goud sinds lang een goed onthaal had » voorbereid. Eindelijk dat hij de geld- » koffers ledig liet, een bankroet » makende van een half milliard, waarin » de tien miljoen, aan den koning der » Belgen toebehoorende, verzwoonden » waren!

« De slag was verschrikkelijk voor Leo- » pold II... Hij was om krankzinnig te » worden van wanhoop, en in zijne waan- » hoop, beging hij de grootste aller » dwaasheden. Hij besloot alleen en » uit eigen kracht de verloren tien mil- » lioen terug te winnen.

« Hij verkocht andermaal voor tien » miljoen eigendommen en roerende goe- » deren, om ze te besteden aan het oprich- » ten van een groot handelskantoor op de » kusten van Afrika en op de oevers van » den Congo.

Hij gaf het niet op.

« In plaats van deze zotte onderneming » te staken, werd Leopold II door de » speekoorts aangegrepen, en dacht, dat » hij door kapitalen in deze onderneming » te werpen, toch eindelijk de moeielijk- » heden zou te boven komen. »

In 1876 stichtte hij met nog andere personen de *Internationale Afrikaansche Vereeniging*, die zich in 1878 vervoemde in *Comité van Studien van den hoogen Congo*, en later in 1883 in *Internationale Vereeniging van den Congo*.

De laatste maatschappij zag haar werk goedgekeurd door de Conferentie van Berlijn, 1885, en haren voorzitter herkend als soeverein van de Congoleesche landen.

Aldus ontstond de onafhankelijke Congostaat.

De miljoenen gaan hunnen gang.

Van dan of klommen de onkosten verschromkelijk. Leopold verkocht ditmaal vijftien miljoen waarden en eigendommen, die onmiddellijk aan de Afrikaansche onderneming besteed werden. Deze overgrote som werd even als de voorgaande, door de noodlottige onderneming verzwoonden. Leopold II zag dan dat hij bijna half geruineerd was!

Maar niettemin, hij zou het toch niet opgeven. De Congo was nu een staat geworden, hij zou belastingen invorderen, nu zouden de sommen die hij gestort had, de schulden van den nieuwen staat vormen. Men zou eene groote leening doen... België, — het brave België zou inschrijven, en Leopold wierp nog eens 25 miljoen in de zaak van den Congo.

Eenige jaren daarna, waren die 25 miljoen bij de anderen.

Wanneer Leopold II deze nieuwe ramp vernam verloor hij het hoofd... Hij wilde dat België onmiddellijk den Congo ten zijnen laste nam.

Hij had immers gehandeld, enkel voor het welzijn en den roem van België.

De ministers zaten erg in verlegenheid. Zij wisten wel dat zij de gevraagde kredieten zonder moeite zouden hebben kunnen doen stemmen, maar zij hadden er een voor gevoel van dat de openbare denk-

wijze zou verontwaardigd zijn over de verkisting der openbare gelden.

Verraad der regeering

Wat deed de regeering?

Minister Beernaert vroeg aan de Kamer eene wet te stemmen die Leopold II toeliet over den Congo te regeeren, met de plechtige belofte dat België nooit in deze zaak geldelijk zou tusschenkomen. Hij voegde erbij dat de Congo-onderneming eene persoonlijke zaak des konings was, die hij had aangegaan voor de Belgische nijverheid en handel te bevorderen. Het land zou voor geen stuiver, geen man moeten tusschenkomen.

Dit belette hem niet, eenigen tijd nadien 25 miljoen te vragen aan de Kamer voor den Congo, wat deze dan ook dadelijk stemde.

Die 25 miljoen verdwenen in het bodemloos vat zoo snel als de voorgaanden.

Wat te doen, waar nu aan geld geraakt?

Men opende inschrijvingslijsten, volksvertegenwoordigers, beambten, en alle vrienden en afhangelingen van het hof werden lastig gevallen om in te teekenen.

Zoo kreeg men weer wat geld bijeen; maar helaas, het ging even spoedig denzelden weg op van het andere.

Doch de Afrikaansche vereeniging was nu een koninkrijk geworden. Koningrijken hebben schulden, waarom zou de Congostaat geen geld leenen, en schulden maken, dan had men immers geld in overvloed.

Natuurlijk was dit gemakkelijker gezegd dan gedaan, want wie zou daaraan zijn geld willen leenen?

En weer kwam diezelfde minister, die gezegd had dat België niet in de geldelijke aangelegenheden van den Congo moest tusschenkomen, aan de Belgische wetgeving vragen die leening van 150 miljoen onder hare bescherming te nemen.

En de slaafsche cinsvetegenwoordigers stemden zulks, in plaats van den minister zijne woordbreuk voor de voeten te werpen.

De miljoenen kwamen ar.

Ondanks de leening aangekondigd werd met veel fanfaregeschel, de bladen van verschillende kleur goed betaalde artikels schreven om ze aan te prijzen, werden de loten weinig gekocht.

Geen wonder, men gaf wel groote premien, doch geen intrest, — en dit is te begrijpen, een intrest van 4 p. h. op 150 miljoen, maakte eene som uit van jaarlijks 5 miljoen. Zoo eene uitgave kon de nieuwe staat niet opbrengen.

Eindelijk gelukte men er in, door veel *blague*, eenige domme menschen, met het lokaas der premien, en de vastheid van het Congoleesch bestuur aan te toonen, te vangen; eenige loten werden verkocht, maar aan veel lageren prijs dan hunne zoogezegde waarde.

De verseke miljoenen die men aldus binnenrijfde, waren even spoedig verzwoonden als de overigen.

Geen nood. De minister vroeg een nieuw voorschot aan de Kamer van 10 miljoen. Wat weer even bereidwillig werd toegestaan.

Is dat geen verraad jegens het land?

Eerst verklaren dat België niets in de Congozaak te zien had, en dan 35 miljoen uit 's lands kas nemen om ze te verspillen in eene onderneming, waarvan op zijn hoogst eenige schacheraars wat voordeel kunnen halen?

En dat zijn de mannen, die als er onderstand gevraagd werd voor de ongelukkige boeren, die door de overstroo-